

Hånd/fingre-ulykker fra mekaniske påvirkninger (mekaniske skader) kan opstå i mange forskellige arbejdsituationer med manuel håndtering, f.eks. ved brug af kniv og håndværktøj, ved håndtering af skarpe og tunge materialer, betjening af maskiner og køretøjer. Der kan være tale om slag, klemning, skære/snitte, fald mm. Konsekvensen kan være småskrammer, blå mærker, snit- og andre sår, forstuvning, knoglebrud og amputationer.

Krav

- Alt arbejde skal planlægges, tilrettelægges og udføres, så ingen udsættes for risici, der kan føre til en ulykke.
- Medarbejderne skal være instrueret i arbejdsopgaverne med manuel håndtering og maskiner mm., og der skal føres tilsyn med arbejdet.
- Maskiner, udstyr og værktøjer mm. skal være sikre at arbejde med i forhold til drift, rengøring og vedligeholdelse.
- Medarbejdere skal anvende handsker, hvor der er fastsat krav herom, samt hvor der vurderes et yderligere behov.
- De egnede handsker skal være let tilgængelige.

Gode råd

- Ved risiko for hånd-fingre skader skal der foretages en risikovurdering, som vil afdække et evt. behov for forebyggende tiltag. Husk alle forhold, der kan have betydning, som f.eks. kulde.
- Brug med fordel STOP-princippet i forebyggelsesarbejdet:
 - Substitution, f.eks. at fjerne faren fysisk.
 - Tekniske foranstaltninger, f.eks. at afskærme risici eller ændre værktøjsvalget.
 - Organisatoriske foranstaltninger, f.eks. at ændre arbejdsmetoden.
 - Personlige værnemidler, f.eks. at anvende handsker.
- Ved brug af handsker skal der vælges en type, der beskytter mod mekaniske risici. Disse følger standarden EN388, som angiver beskyttelse i forhold til slitage, skærefasthed, rivstyrke, punktering og skærefasthed i henhold til ISO. De er mærket med fire tal og et bogstav, f.eks. 2325C, hvor jo højere tal/bogstav betyder bedre beskyttelse.
- De generelle krav til handsker, som følger standarden EN 420, gælder også. Handsker er personlige, skal være i korrekt størrelse, være let tilgængelige og skal opbevares korrekt i et ikke-forurenende miljø.
- Vurder, om handskerne også skal beskytte mod andre skader, såsom kemi, varme og kulde, hvis arbejdet indebærer skiftende risici, der ellers kræver hyppigt skift af handsker.
- Handsker, der beskytter mod flere risici, kan opfordre til korrekt brug og dermed beskytte hænder og fingre effektivt. Til mange opgaver er det muligt at få handsker, der både giver kemisk og mekanisk beskyttelse.
- Foretag med fordel følgende tiltag: Fjern genstande, der kan øge risici. Brug håndtag på udstyr. Afskærm spidse/skarpe genstande. Flyt hænder ud af risikozonen. Grib ikke faldende genstande - lad dem falde. Brug korrekt værktøj, sikkerhedsknive og værnemidler.

Referencer

- Om forebyggelsesprincip i bekendtgørelse om arbejdets udførelse, bilag 1
- Vejledning om at anvende handskerne rigtigt.
- BFA-I's Handsker – en vejledning om brug af handsker